Connie Ettema, hovenier en tuinontwerper, heeft Enkianthus campanulatus als favoriet houtig gewas. Als belangrijkste eigenschappen noemt ze het mooie blad, de fraaie bloei en de felle herfstkleur. 'Plus de opvallende gelaagdheid in de groeiwijze.'

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionspictures.com

Enkianthus campanulatus

Plantnaam: Enkianthus campanulatus (Pronkklokje)
Groeivorm: opgaande heester, spreidende zijtakken
Blad: vrij smal en klein, heldergroen
Bloem: kleine, hangende witroze klokjes in trossen
Bijzonderheden: opvallende habitus en rode herfstkleur

CONNIE ETTEMA:

'Mooie gelaagde groeiwijze'

Enkianthus behoort tot de grote familie van Ericaceae, de heide-achtigen. Binnen de familie treffen we veel bekende heesters aan als Rhododendron, Vaccinium, Pieris, Arbutus, Andromeda en de heidesoorten Erica en Calluna. Enkianthus is een minder bekend familielid met voor de Nederlandse tuin slechts één belangrijk soort: E. campanulatus. De andere twaalf soorten spelen hier amper een rol van betekenis. Het geslacht Enkianthus is vooral te vinden in delen van Azië, om precies te zijn van Japan tot aan de Himalaya. In die streek zijn de soorten aan te treffen op vochtige berghellingen waar zich struiken vormen die tot enkele meters hoogte groeien. Grootste sierwaardes van de plant zijn de rijke bloei en de opvallende herfstkleur. De wetenschappelijke naam Enkianthus is samengesteld uit de Griekse woorden enkŭos (zwanger) en anthos (bloem). De bloemen staan bijeen in een hangende tros die aanvankelijk omsloten wordt door een bloemkroonachtig gekleurd omwindsel. Bij openen blijkt het bloemen in de 'schoot' te hebben.

TWEE KEER OPVALLEND

Connie Ettema is meewerkend eigenaar, hovenier en ontwerper van Ettema Tuininrichting in Heelsum. Als grote sierwaarde van E. campanulatus noemt ze het vroeg en opvallend heldergroen uitlopende blad. Dat blad is vrij smal tot ovaal en klein, tot maximaal 7 cm lang. De bladrand is fijn gezaagd. Opvallend is de rangschikking van de bladeren; deze staan op kortloten dicht bijeen. "Prachtig is dat het in de zomer nog egaal groene blad in oktober en november verkleurt naar intens oranje tot dieprood. Zodoende is de plant voor de tweede keer dat jaar een opmerkelijke verschijning in de tuin." Behalve het blad heeft ook de bloem sierwaarde. Elk voorjaar, in april en mei, verschijnen kleine, hangende klokjes die groepsgewijs in trossen aan de uiteinden van de takken staan. Eerst zijn de circa 1 cm grote en groenwitte bloemen nog rozerood geaderd. Later verandert de buitenkant van de bloemen naar rozerood. Omdat de kleine bloemen vlezig en stevig zijn, blijven ze lange tijd opvallen. "Die lange bloei is iets extra's. Dat kom je niet bij elke heester tegen." Doordat de heester een open habitus heeft, zijn de trossen met bloemen goed over de gehele struik zichtbaar. Die open groeiwijze is de derde sierwaarde. E. campanulatus groeit opgaand en vormt daarbij stevige, rechte hoofdtakken waaraan min of meer spreidende zijtakken staan. "Zo ontstaat een forse struik met een transparante uitstraling en een mooie gelaagdheid. Door deze fraaie groeiwijze leent de heester zich prima om als solitair aangeplant te worden. Combineren kan lastig zijn, dan komt de plant niet goed tot zijn recht. Het is echt een struik met een eigen karakter." Vrijstaand aangeplant, of omgeven door lagere beplanting, kan E. campanulatus zich ontwikkelen tot een blikvanger in de tuin. Na jaren haalt de heester 2 tot 3 meter hoogte. Een enkele keer worden oude exemplaren aangetroffen die de 4 meter hebben bereikt.

DIVERSE KLEURTINTEN

E. campanulatus kent verschillende cultivars, die zich voornamelijk onderscheiden met andere bloemkleuren. 'Albiflorus' bloeit crèmewit, 'Red Bells' heeft rood gestreepte bloemen, 'Ruby Glow' heeft roodachtige bloemen en een habitus sierlijker dan de soort, 'Venus' heeft grote helderroze bloemen en zwak bruinrood blad en 'Victoria' heeft helderrode bloemen en jong blad met een bruine gloed. "Van de andere soorten wordt weinig tot niets aangeboden. Dat is ook niet nodig, deze is al helemaal goed." E. campanulatus is een probleemloze plant. Wat de grondsoort betreft, verlangt de plant humusrijke, zure grond die niet te droog is. Een jaarlijkse gift van organisch materiaal wordt op prijs gesteld. "Ik werk veel op zandgrond, daar doet hij het heel goed." Snoeien is een aandachtspunt. "Na snoei verschijnen soms lange rechte uitlopers, die ontsieren de eigenzinnige vorm."